

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 202/22

U Luxembourg 15. prosinca 2022.

Presuda Suda u predmetu C-181/21 | G. i dr. (Imenovanje sudaca redovnih sudova u Poljskoj)

Nezavisni odvjetnik A. M. Collins: zahtjev prema kojem sud mora biti prethodno ustanovljen zakonom primjenjuje se na sudove svih država članica

To se načelo primjenjuje neovisno o razini na kojoj izvršavaju nadležnost u nacionalnom pravnom sustavu

Okružni sudovi u Katowicama i Krakovu (Poljska) su, zasebnim zahtjevima za prethodnu odluku, od Suda zatražili da odluči o tome jesu li postupci za imenovanje sudaca redovnih sudova u Poljskoj u skladu s pravom Unije.

U predmetu C-181/21 sudac A. Z., koji je bio imenovan za suca Okružnog suda u Katowicama unatoč tomu što se skupština predstavnika sudaca suzdržala od davanja mišljenja o njegovoj kandidaturi zbog dvojbi u pogledu statusa Krajowe Rady Sądownictwa (Državno sudbeno vijeće, u daljnjem tekstu: KRS) i načina njegova rada, postavljen je kao sudac tročlanog vijeća.

U predmetu C-269/21 sutkinja A. T. bila je imenovana sutkinjom Okružnog suda u Krakovu u trenutku kad se mišljenje relevantne skupštine predstavnika sudaca više nije zahtijevalo. Njezinu je kandidaturu ocijenio kolegij tog Okružnog suda, čiju je polovicu članova imenovao ministar pravosuđa. Sutkinja A. T. bila je jedna od tri suca koji su činili vijeće koje je odbilo zahtjev za određivanje privremenih mjera i vratilo predmet u glavnom postupku na suđenje sudu koji je uputio zahtjev.

Ta dva suda svojim prethodnim pitanjima od Suda traže da protumači načelo zakonom prethodno ustanovljenog suda koje je priznato člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a, u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Sudovi koji su uputili zahtjev pitaju se je li sastav suda u skladu s tim načelom kada su neki od njegovih članova imenovani (i) u postupku u kojem je isključeno sudjelovanje tijela sudske samouprave; (ii) na temelju odluke KRS-a, koji se većinom sastoji od članova koje je izabrao zakonodavac; i (iii) u situaciji u kojoj kandidati koji u predmetnim postupcima imenovanja nisu bili uspješni nisu imali pravo žalbe sudu koji ispunjava zahtjev da je prethodno ustanovljen na temelju zakona.

U svojem mišljenju koje je danas donio nezavisni odvjetnik Anthony Michael Collins smatra da se **zahtjev prema kojem sud mora biti prethodno ustanovljen zakonom primjenjuje bez razlike na sudove svih država članica**, neovisno o razini na kojoj izvršavaju nadležnost u nacionalnom pravnom sustavu.

Pozivajući se na sudske praksu Suda¹ nezavisni odvjetnik potvrđuje da je, kako bi se ustanovila povreda tog zahtjeva, **potrebno provesti sveobuhvatnu ocjenu niza elemenata koji zajedno kod pojedinaca pobuđuju legitimne sumnje u neovisnost i nepristranost sudaca tog suda.**

¹ Presuda od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20 (vidjeti Priopćenje za medije br. 52/22), t. 123. i navedenu sudske praksu.

Nezavisni odvjetnik A. M. Collins također je razmotrio tri elementa koja su istaknuli sudovi koji su uputili zahtjev.

Prvo, **nesudjelovanje tijela sudske samouprave u postupku imenovanja ne dovodi u pitanje, samo po sebi, zakonitost sudskih imenovanja**. Neovisno o tome što je od 2018. u postupku imenovanja umanjena uloga skupštine sudaca i povećana uloga KRS-a, nezavisni odvjetnik primjećuje da je čuvar neovisnosti sudova i sudaca, na temelju Ustava Republike Poljske, KRS, a ne bilo koja skupština sudaca ili kolegij suda. U skladu sa sudsom praksom Suda², činjenica da je ministar pravosuđa izabrao polovicu članova kolegija suda sama po sebi ne znači da je došlo do povrede standarda uspostavljenog člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a.

Drugo, kad je riječ o ulozi KRS-a, nezavisni odvjetnik A. M. Collins oslanja se na sudska praksa Suda³ u skladu s kojom **uključenost tijela kao što je KRS u postupak imenovanja sama po sebi ne izaziva nikakvu sumnju u pogledu neovisnosti sudaca imenovanih na temelju tog postupka**. Moguće je izvesti drukčiji zaključak u situaciji kada sudjelovanje takvog tijela, zajedno s drugim relevantnim elementima i uvjetima u kojima je proveden izbor sudaca, može dovesti do nastanka takvih sumnji.

Treće, kad je riječ o mogućnosti osporavanja postupka imenovanja sudaca redovnih sudova, prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, **ovlast Vijeća za izvanredni nadzor i javne poslove⁴ za ispitivanje KRS-ovih odluka u tom pogledu uvelike je i nezakonito ograničena**. Oslanjajući se na zaključke Suda u predmetu C-824/19⁵, nezavisni odvjetnik A. M. Collins smatra da je djelotvoran sudski nadzor nužan u situaciji kada svi relevantni elementi koji obilježavaju postupak imenovanja dovode do sumnji pojedinaca, na razini sustava, u neovisnost i nepristranost sudaca imenovanih u skladu s tim postupkom. Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, **sudovi koji su uputili zahtjev nisu pružili nikakve konkretne dokaze, bilo sustavne ili pojedinačne prirode, kako bi potkrijepili postojanje legitimnih i ozbiljnih sumnji u tom pogledu**.

Podložno provjerama koje moraju provesti sudovi koji su uputili zahtjeve, nezavisni odvjetnik zaključuje da ta tri elementa **sama po sebi nisu dovoljna da se izvede zaključak o tome da postupci na temelju kojih su imenovani suci redovnih sudova**, poput sudaca A. Z. i A. T., **nisu u skladu sa zahtjevima prava Unije**.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

² Presuda od 9. srpnja 2020., Land Hesse, [C-272/19](#) (vidjeti Priopćenje za medije br. [85/20](#)), t. 55., 56.

³ Presuda od 22. veljače 2022., Openbaar Ministerie (Zakonom ustanovljen sud u državi članici izdavateljici naloga), [C-562/21 PPU](#) i [C-563/21 PPU](#) (vidjeti Priopćenje za medije br. [32/22](#)), t. 75. i navedena sudska praksa

⁴ Vidjeti, u tom pogledu, t. 93. do 110. mišljenja nezavisnog odvjetnika A. M. Collinsa od 15. prosinca 2022. u predmetu [C-204/21](#) (vidjeti također Priopćenje za medije br. 201/22), Komisija/Poljska (Neovisnost i privatan život sudaca).

⁵ Presuda od 2. ožujka 2021., A.B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), [C-824/18](#) (vidjeti Priopćenje za medije br. [31/21](#)), t. 128.-136.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

